

Sygn. akt VI U 830/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2021r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Joanna Siupka-Mróz

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2021r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

odwołania: (...)

od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w (...)

z dnia 01 marca 2021 r., znak: (...)

w sprawie: (...)

przeciwko: Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w (...)

o wysokość emerytury

1) oddala odwołanie,

2) zasądza od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sędzia Joanna Siupka-Mróz

Sygn. akt VI U 830/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 marca 2021 roku Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w (...) ustalił ubezpieczonemu (...) zwaloryzowaną wysokość emerytury wojskowej. Jednocześnie, organ określił kwoty podlegające potrąceniu ze świadczenia, czyli kwotę zmniejszenia z tytułu zarobkowania w wysokości 983 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony zarzucając decyzji naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 40 ust. 1 ustawy

o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin

w zw. z art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie prowadzące do uznania, że osiągniany przez ubezpieczonego przychód z zatrudnienia w (...) (...) stanowi podstawę do zmniejszenia świadczenia emerytalnego na zasadach określonych w przepisach wyżej wymienionych ustaw, art. 13 pkt 1 lit. b umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Dowództwem Naczelnego Sojuszniczego Dowódcy Transformacji i Naczelnym Dowództwem Sojusznicznych Sił w Europie uzupełniającej Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanej 9 lipca 2016 r. poprzez niewłaściwą jego interpretację z pominięciem literalnego brzmienia przepisu, art. 91 ust. 1 i 2 oraz art. 9 Konstytucji RP z uwagi na nieuznanie prymatu umów międzynarodowych w polskim systemie prawnym,

przepisów postępowania dowodowego oraz zasad ogólnych postępowania w szczególności naruszenia art. 121 i art. 187 OP poprzez wydanie decyzji bez wyjaśnienia istotnych okoliczności mogących mieć wpływ na wynik sprawy. W związku

z powyższym ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy organowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd ustalił i rozważył, co następuje.

Na wstępie Sąd wskazuje, że spór w niniejszej sprawie miał wyłącznie charakter sporu prawnego. Bezsporne bowiem było to, że ubezpieczony (...) jest uprawniony do emerytury wojskowej i jest zatrudniony w (...) (...), za co otrzymuje wynagrodzenie. Sporna między stronami stała się kwestia, czy zaistniały podstawy do zmniejszenia świadczenia z tytułu osiągnięcia tego przychodu.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (zwanej dalej: ustawą zaopatrzeniową) w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta inwalidzka ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie więcej jednak niż o 25% wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust. 1, w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury lub renty inwalidzkiej ulega zmniejszeniu o 25% jej wysokości

(art. 40 ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej). Wyżej cytowany przepis określa więc sytuacje, w których emeryt wojskowy podejmuje zatrudnienie, inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności. Uzyskiwanie przychodu z wymienionych źródeł powoduje obowiązek ubezpieczenia społecznego takiego emeryta, a ponadto zmniejszenie lub zawieszenie prawa do emerytury wojskowej. W kwestii zasad zmniejszenia (zawieszenia) emerytury wojskowej omawiany przepis odsyła do zasad określonych

w art. 104 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalno-rentowa). W myśl art. 104 ust. 2 i 3 ustawy emerytalno-rentowej za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności,

z tym uwzględnieniem, że przepis stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą. Powyższy przepis stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu

(art. 104 ust. 4 ustawy emerytalno-rentowej). Regulacja dotycząca zawieszenia lub zmniejszenia emerytury ze względu na osiągnięcie przychodu ma samodzielne znaczenie na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, a w tym przypadku w odniesieniu do prawa do emerytury. Świadczenie z ubezpieczenia społecznego, jakim jest emerytura, wynika z potrzeby ubezpieczenia ryzyka niemożności zarobkowania ze względu na mniejszą zdolność do pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego. Świadczenie emerytalne w systemie powszechnych ubezpieczeń społecznych może być zawieszane albo zmniejszone, gdy emeryt osiąga dochody z określonej pracy lub działalności.

Przychodem, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.

o podatku dochodowym od osób fizycznych są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń,

a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych

świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Świadczeniobiorca osiągający przychody jest zobowiązany do przedłożenia do Wojskowego Biura Emerytalnego dokumentu potwierdzającego faktycznie osiągnięty przychód. Dokument potwierdzający przychód powinien być wystawiony przez pracodawcę lub inny podmiot właściwy do jego wystawienia w myśl ustawodawstwa danego państwa i przedłożony w oryginale. W przypadku braku możliwości przedłożenia stosownego dokumentu, zainteresowany przedkłada oświadczenie o wysokości osiągniętego przychodu, na podstawie którego wojskowy organ emerytalny dokonuje rocznego rozliczenia świadczenia.

Sąd Okręgowy wskazuje, że zgodnie z brzmieniem art.6.2 umowy z dnia 17.09.2014 r. między rządem RP a Naczelnym Dowództwem Sojusznicych Sił w Europie dotyczącej stacjonowania , statusu prawnego i wsparcia (...) (...), elementu podporządkowania grupie systemów łączności i informatyki (...) ((...)) dyslokowanego w RP, personel(...)będzie zwolniony z jurysdykcji sądu pracy Państwa Przyjmującego oraz przepisów prawa pracy i rozporządzeń Państwa Przyjmującego, w tym obejmujących krajowe programy emerytalne, ubezpieczenia socjalne i ubezpieczenia zdrowotne. Personel (...)będzie zwolniony z podatków od wynagrodzeń i dodatków wypłacanych jemu bezpośrednio przez (...). Powyższe postanowienia mają zastosowanie niezależnie od narodowości.

Wyłączenie personelu cywilnego batalionu łączności spod jurysdykcji polskiego państwa zawarte w art. 6 ust. 2. cytowanej umowy pomiędzy Polskim Rządem a (...) rozumieć należy jako zwolnienie dochodów ubezpieczonego, stanowiących wynagrodzenie ze stosunku prawnego pomiędzy nim a (...), z obciążeń i danin publicznych, które – gdyby zastosowanie miały polskie przepisy- obciążałyby te dochody. A zatem ubezpieczonemu przysługuje jedynie zwolnienie przychodów z tytułu kontraktu z (...) od podatku dochodowego oraz oskładkowania tych przychodów. Postanowienia powyższe statuują zasadę autonomii, wyłączenia stosunku prawnego (umowy o pracę, kontraktu) pomiędzy personelem (...) a (...) spod wszelkich regulacji państwa polskiego w zakresie tego typu stosunków. Jest to zatem zwolnienie przedmiotowe, a nie podmiotowe. To nie osoby zatrudnione przez (...) zwolnione są spod jurysdykcji polskiej obejmującej „ubezpieczenia socjalne” – zwolnienie to bowiem dotyczy jedynie dochodów przez te osoby osiąganych. Zresztą wprost taki właśnie sens wynika z ust. 5.1 Artykułu V Umowy pomiędzy RP a Dowództwem Naczelnego Sojusznicych Dowódcy Transformacji dotycząca ustanowienia i wsparcia Centrum Szkolenia S. Połączonych (...) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13.04.2005r., której rozwinięciem jest umowa z października 2014r., Umowa między R. Rzeczypospolitej Polskiej a Naczelnym Dowództwem Sojusznicych S. w Europie ((...)) dotyczącej stacjonowania, statusu prawnego i wsparcia 3. Batalionu Łączności (...) (3 (...)), elementu podporządkowanego grupie systemów łączności i informatyki (...) ((...)) dyslokowanego w Rzeczypospolitej Polskiej, podpisana w (...) dnia 17 września 2014 r. została następnie zastąpiona umową między R. Rzeczypospolitej Polskiej a Dowództwem Naczelnego Sojusznicych Dowódcy Transformacji i Naczelnym Dowództwem Sojusznicych S. w Europie uzupełniająca Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego podpisaną w W. dnia 9 lipca 2016. W § 13 tej umowy w punkcie 1 litera b zawarto analogiczne do poprzedniego rozwiązanie. Przepis ten stanowi, że zgodnie z artykułem 7 ustęp 2 Protokołu (...) oraz przepisami dotyczącymi personelu cywilnego (...), Międzynarodowi Pracownicy Cywilni (...) są zwolnieni z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wypłacanego z tytułu świadczenia przez nich pracy w charakterze Międzynarodowych (...) Cywilnych (...). Umowa z 2016 r. między R. Rzeczypospolitej Polskiej a Dowództwem Naczelnego Sojusznicych Dowódcy Transformacji i Naczelnym Dowództwem Sojusznicych S. w Europie nie formułowała jakiegoś innego uprawnienia dla ubezpieczonego w porównaniu z umową z 2014 r. i nie sposób uznać, żeby przywołany przez odwołującego przepis ustanawiać miał swoisty immunitet dla ubezpieczonego, wyłączający możliwość stosowania wobec niego jakichkolwiek przepisów krajowych z zakresu ubezpieczeń społecznych, w tym tych, które dotyczą pobieranego przez niego w ramach polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, którego powód był i jest członkiem, świadczenia emerytalnego. Zapis umowy ma zastosowanie wyłącznie w kontekście stosunku prawnego łączącego ubezpieczonego z (...), nie ma i nie może mieć natomiast zastosowania co do stosunku, w jakim powód, jako emeryt, funkcjonuje wobec państwa polskiego, a dokładniej: całego systemu ubezpieczeń społecznych. W związku z tym ubezpieczony, jako polski emeryt, zobowiązany jest, osiągając przychód z innego niż emerytura tytułu, składać organowi rentowemu

oświadczenie w przedmiocie osiągniętych dochodów, tak jak każdy inny emeryt wojskowy, który poza emeryturą osiąga jeszcze inny przychód.

Abstrahując od powyższego, podkreślić należy, że inna interpretacja zapisu umownego powołanej wyżej umowy stałaby w sprzeczności z konstytucyjną zasadą równości obywateli wobec prawa (art. 32 Konstytucji) i zasadą równego traktowania wszystkich ubezpieczonych (art. 2a ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stoją bowiem na gruncie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, a zasada równego traktowania dotyczy w szczególności warunków objęcia systemem ubezpieczeń społecznych; obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne; obliczania wysokości świadczeń; okresu wypłaty świadczeń a także zachowania prawa do świadczeń (art. 2a ustawy systemowej). Ponadto przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących. Sytuacja, w której - hipotetycznie - jakaś grupa osób o tej samej cesze relewantnej- tutaj emerytów wojskowych, zatrudnionych w strukturach (...) wyłączona zostałaby spod regulacji, która prowadzi do zawieszenia ich prawa do emerytury, przy ziszczeniu się określonych w ustawie okoliczności - naruszałaby interes publiczny poprzez łamanie zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, a tym samym godziłaby w konstytucyjną zasadę równości obywateli wobec prawa (art. 32 Konstytucji).

W ocenie Sądu Okręgowego wynagrodzenie jakie ubezpieczony pobierał z tytułu pracy wykonywanej na rzecz (...) korzystało z uprawnień, o których stanowi artykuł 13 pkt 1 lit. b umowy z dnia 9 lipca 2016 r. Odwołujący z tytułu zawartej umowy nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu w Polsce. Powyższa kwestia nie ma jednak znaczenia dla rozpoznawanej sprawy, gdyż z treści postanowień powyższej umowy nie wynika, aby wynagrodzenie wypłacane ubezpieczonemu nie stanowiło przychodu, który winien być uwzględniany przy ustalaniu wysokości należnej mu emerytury wypłacanej przez pozwany organ rentowy. Skoro bowiem emerytura jest świadczeniem należnym osobie z uwagi na zakończenie aktywności zawodowej w związku z ryzykiem starości, to nieziszczenie się owego ryzyka (dalsza aktywność zawodowa i uzyskiwanie przychodów) powoduje, że ustawodawca władny był wprowadzić normy prawne, które ograniczały czy wstrzymywały wypłatę świadczeń emerytalnych. Umowa z dnia 9.07.2016 r. nie wyłączała możliwości stosowania wobec niego jakichkolwiek przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, w tym tych, które dotyczą pobieranego przez niego w ramach polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, którego był on i jest członkiem, świadczenia emerytalnego. Ten zapis umowy ma zastosowanie wyłącznie w kontekście stosunku prawnego łączącego ubezpieczonego z (...), nie ma i nie może mieć natomiast zastosowania co do stosunku, w jakim ubezpieczony, jako emeryt, funkcjonuje wobec państwa polskiego i jego systemu emerytalnego.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że decyzja organu rentowego jest prawidłowa i oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 K.p.c., o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 2 wyroku Sąd orzekł o kosztach zastępstwa prawnego na podstawie art. 98 K.p.c. w zw. z art. 99 K.p.c. ustalając wysokość tych kosztów w oparciu o § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia Joanna Siupka- Mróz